

Molins de Rei: sinergies per afrontar la situació econòmica actual

Reflexions del teixit econòmic de Molins de Rei

Juliol 2010

Índex

Presentació	3
Molins de Rei Sinergies	4
Metodologia	6
Calendari d'accions	7
Punts que expliquen la crisi	8
Estratègies aplicades per les empreses	10
Propostes	
Entorn	11
Activitat	14
Resum de les propostes	16

Presentació

El present document és una mostra de tot allò que ens inquieta i del que entre tots hem de buscar les solucions, és un recull les reflexions sobre el moment econòmic actual, com a resultat del procés impulsat per la Regidoria de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Molins de Rei.

Per elaborar-lo s'ha obert la possibilitat a tothom que forma part del teixit econòmic de Molins de Rei a participar-hi, a explicar com els afecta la crisi, quines estratègies han implantat i quines són les propostes per tal de poder millorar en el futur.

Les receptes no són màgiques, fins i tot algunes reflecteixen allò que experts i mitjans de comunicació han difós. El valor afegit d'aquest document és la veu de l'empresari, de l'industrial i del comerciant, que cada dia té la responsabilitat d'obrir la porta i tirar endavant un projecte que impacti més enllà de la mateixa activitat.

Volem agrair a tothom que hi ha participat la seva implicació i el fet d'haver destinat un temps a crear xarxa amb altres empresaris i així aconseguir una veu conjunta que engloba diferents sectors i àmbits productius i comercials enfront d'una mateixa problemàtica, i sempre amb un to positiu i constructiu.

Ara és el torn de les institucions, sindicats i altres agents socioeconòmics, que hauran de treballar sobre les propostes que aquí es recullen.

Ivan Arcas i Blanch
Alcalde
Ajuntament de Molins de Rei

Joan Ramon Casals
Regidor de Promoció Econòmica
Ajuntament de Molins de Rei

Molins de Rei: sinergies per afrontar la situació econòmica actual

Per les notícies que ja coneixem, aquest període de crisi encara costarà de superar, però hem d'aprendre'n i hem de ser capaços de millorar i de transformar moltes coses. Les administracions, com a governs, han de fer les reformes necessàries en molts punts de l'economia per tal que el model econòmic no depengui excessivament d'un sol sector.

Es comencen a apuntar trets cap a on anirà la solució: compartir coneixement, treball en xarxa com a eina per aprofitar recursos i col·laboració amb l'entorn immediat. I un increment del treball conjunt empresa-administració.

Mentre no es tingui el model definit i establert, cal anar transformant, amb petites decisions, l'entorn més immediat, cosa que facilitarà, després, a tot el teixit empresarial situar-se en bones condicions per adaptar-se a la realitat i poder continuar. A tall d'exemple, moltes empreses han hagut d'adaptar produccions, buscar nous mercats i, fins i tot, adequar recursos per continuar essent viables.

Com a Administració local, també ens ha tocat el torn de qüestionar-nos el paper que tenim en el teixit empresarial de la nostra vila. En aquest sentit, ja hem fet un debat sobre els serveis que podem oferir, quines facilitats podem donar, tractant les empreses no com un agent on posar la pressió fiscal, sinó com un agent socioeconòmic, generador de riquesa i de llocs de treball. Per tant, un agent amb qui cal col·laborar per transformar el nostre municipi, i a qui també cal cuidar.

Ara creiem que hem d'anar un pas més enllà: ha arribat el moment d'encetar un diàleg empreses-administració per tal de veure quines són les necessitats del teixit productiu i comercial, en quin moment estan i com podem afrontar el futur des de les nostres responsabilitats públiques i privades.

Cal incrementar les polítiques de concertació empresa-administració, com, per exemple, en les inversions per millorar els polígons industrials per a les xarxes de telecomunicacions, en la realització dels plans d'ocupació, en polítiques de selecció de personal, en la formació adequada dels treballadors...

Des de Molins de Rei, per nosaltres sols, tant l'Ajuntament com les empreses de la vila, no tenim capacitat de transformar el nostre entorn tal com seria desitjable. Però sí que podem marcar les necessitats que té de forma conjunta, consensuant els objectius que des dels àmbits privat i públic hem de treballar per millorar el nostre entorn empresarial, amb qüestions necessàries per a la millora econòmica i competitiva de Molins de Rei. Esdevindrà una proposta per superar aquesta difícil conjuntura que no hem creat però que ens toca patir.

D'aquesta manera, l'Ajuntament de Molins de Rei, les associacions de propietaris i empresaris dels polígons industrials de Molins de Rei i la Unió de Botiguers de la vila ens emplacem a treballar en un conjunt d'àmbits que afecten l'activitat econòmica, productiva i comercial, perquè entenem que en aquests moments cal abordar tots els àmbits i fer propostes conjuntes, mentre s'assumeixen les responsabilitats que pertoquin i s'exigeix que tothom les assumeixi. Perquè som conscients que serà la força de la societat en el seu conjunt que ens farà avançar.

Metodologia

Per recollir les propostes, s'ha utilitzat la següent metodologia:

S'han convocat reunions de petit format (màxim, 10 persones) de gerents i responsables de les indústries i comerços de Molins de Rei, començant per les empreses de les juntes de les associacions. La participació per part de les empreses ha estat voluntària.

El nombre de reunions no estava determinat *a priori* i s'anaven convocant a partir de l'interès a participar-hi; l'horari ha variat amb la finalitat de poder facilitar al màxim la participació. Finalment, el nombre de reunions convocades ha estat de 12 i la xifra de participació ha estat d'un 17% de les empreses convocades.

A les reunions s'ha utilitzat una metodologia participativa amb dues parts diferenciades:

- La primera part, definida com **bloc d'anàlisi**, per treballar els punts claus de la crisi i les estratègies aplicades per les empreses per afrontar aquest moment.
- La segona part, definida com **bloc de propostes**, per contribuir a millorar la situació actual.

Per facilitar la feina en la segona part, s'ha fet una proposta inicial de temes a debatre, classificats en dos grans grups: Entorn i Activitat.

Entorn: engloba aquelles actuacions que depenen tant de la ubicació física on es desenvolupa l'activitat (p.ex.: infraestructura, neteja, seguretat, enllumenat, etc.) com dels serveis més propers que ofereix aquest entorn (p.ex.: serveis de suport, vivers d'empreses, xarxa de cooperació local d'empresaris, etc.).

Activitat: engloba aquelles actuacions que són transversals a qualsevol activitat econòmica, ja siguin elements facilitadors de l'activitat diària (p.ex.: finançament, legislació laboral, TIC, etc.), com accions estratègiques que les empreses avui dia han de posar en el seu quadre de comandament (p.ex.: gestió del coneixement, innovació, internacionalització, etc.).

En acabar cada reunió, s'elaborava un recull de totes les propostes expressades que s'enviava als participants per tal que fessin les esmenes que creguessin convenients.

Amb tots els resums de les reunions convocades, s'ha elaborat el document final amb el recull de totes les propostes. Aquest resum s'ha passat a totes les empreses participants en totes les reunions per tal que ens fessin arribar esmenes. Un cop rebudes les esmenes i observacions de les empreses, es farà la presentació de les presents reflexions i es faran públiques al web www.espaiempresa.cat.

Mereix un apartat especial la participació dels sindicats. S'han convocat els dos sindicats majoritaris presents al Baix Llobregat, se'ls ha explicat la feina feta i s'han buscat punts de coincidència per establir sinergies. En aquest cas, l'objectiu no era que compartissin les reflexions i propostes de manera total, sinó que cerquessin punts de treball i col·laboració conjunta en què ens poguéssim posar d'acord.

Calendari d'accions

Març 2010

- Presentació del projecte durant la reunió de seguiment de l'Acord Marc entre les dues associacions d'empresaris dels polígons industrials i l'Ajuntament de Molins de Rei.
- Elaboració del document base del projecte **Molins de Rei Sinergies per afrontar la situació econòmica actual**.

Abril–juny 2010

- Convocatòria i desenvolupament de les reunions amb industrials i comerciants.
- Recull de les propostes.

Juny 2010

- Elaboració del document **Reflexions del teixit econòmic de Molins de Rei**.
- Validació del document per part dels participants a les reunions.

Juliol 2010

- Presentació i difusió del document final.
- Document disponible al web www.espaiempresa.cat.

Punts que expliquen la crisi

Excessos. En general, hi ha hagut una època d'excessos amb un creixement desmesurat. La cultura del consumisme i la facilitat d'endeutament han provocat que molts particulars i empreses estressin més el braç que la màniga. D'altra banda, venim d'una època en què aconseguir un préstec era molt fàcil; fins i tot te'l concedien sense demanar-lo.

Els problemes causats per aquests excessos, que fonamentalment s'han produït basats en el sector financer i en el de la construcció, no han tingut un repartiment equitatiu en les conseqüències, que han repercutit majoritàriament sobre les petites i mitjanes empreses, els treballadors i les famílies.

Finançament. S'ha passat d'un període en què semblava que el món financer no tenia control a l'hora d'atorgar finançament a un període en què s'ha restringit excessivament el crèdit a empreses i particulars. La manca de finançament ha provocat la crisi a moltes empreses i, fins i tot, en casos extrems, el tancament. D'altra banda, no sembla que els recursos que s'han destinat al món financer hagin arribat a les empreses.

Estructura econòmica. L'estructura econòmica s'ha focalitzat en el sector de la construcció i hi ha hagut una escassa diversificació cap a altres tipus d'empresa. Amb una manca d'una política industrial real, l'esclat de la bombolla immobiliària i especulativa ha arrossegat la resta de l'economia.

Manca de planificació. En general, hi ha hagut una manca de planificació, tant en l'àmbit públic com en el privat, que ha provocat l'existència d'estructures poc operatives i mal finançades. Aquest fet és més acusat en l'àmbit públic, on aparentment hi ha hagut mala gestió.

Manca de lideratge. No es veu, pel que fa als governs, un lideratge fort amb capacitat d'assumir i prendre les decisions que requereix el moment actual.

Desconfiança i desànim. En general, la crisi ha provocat una desconfiança entre els empresaris a l'hora de fer negoci. Hi ha hagut intrusisme professional, com també empreses que entren en el mercat a treballar per sota cost, sense garanties de qualitat. La situació també s'ha agreujat per la poca confiança i pessimisme sobre el futur, ja que no se li veuen indicis de sortida.

Morositat. La morositat està afectant molt la viabilitat de les empreses. La incertesa sobre el cobrament de factures o el fet d'haver d'acceptar pagaments a més de 180 dies provoquen greus problemes de tresoreria. Aquests problemes s'agreugen a causa de la legislació existent, que sembla afavorir el deutor. Els terminis de pagament de l'Administració pública no estan exclosos d'aquesta morositat.

Manca d'inversió en R+D+i. En general, empreses i Administració no han fet una aposta decidida per la inversió en investigació, desenvolupament i recerca. Això ajuda a perpetuar una estructura econòmica amb poques possibilitats de competir en un futur. La manca de planificació a mig i llarg termini, i la poca cultura d'inversió, juntament amb les escasses facilitats per invertir, han provocat aquesta situació.

Massa burocràcia. L'Administració posa moltes traves a l'hora de crear una empresa. L'existència de tanta legislació (laboral, de prevenció de riscos, llicències mediambientals i urbanístiques, protecció de dades, etc.), que, a més, depèn de diferents administracions, dificulta obtenir els permisos; per altra banda, en molts casos, la legislació no diferencia segons la mida i/o l'activitat de l'empresa, la qual cosa dificulta i encareix el seu compliment. L'Administració posa traves, en lloc de facilitats, als empresaris.

Retenció de compra. La pèrdua de poder adquisitiu fa que el potencial client retingui compra i la desconfiança en el futur ha frenat el consum. Els mitjans de comunicació contribueixen a alimentar aquesta crisi. Fins i tot està frenat el que caldria de renovació normal.

Estratègies aplicades per les empreses

Organització. S'ha adequat l'organització a les necessitats de l'empresa, cosa que en alguns casos ha suposat la reducció de personal. També s'han pactat alternatives amb els treballadors per tal de flexibilitzar la jornada, de manera que quan hi ha menys feina, es treballa menys hores i quan hi ha més feina, es fan més hores. S'ha produït congelació de salaris. Un altre factor és que l'empresari ha hagut d'augmentar el propi horari de treball i assumir tasques que ja tenia delegades.

Formació. S'ha apostat per fer formació al personal de manera que es millori el servei que es presta i, també, amb l'objectiu de tenir personal polivalent. La necessitat és tenir personal més format i capaç d'assumir més tasques.

Control de despeses. Portar una comptabilitat més analítica, amb més control de totes les despeses i reducció de despeses no imprescindibles. Reduir l'endeutament, negociant terminis i condicions de pagament.

Abaixar costos. Buscar proveïdors més econòmics i reduir estocs. Fer inversions per poder abaixar costos i intentar fer més curt el cicle de cobrament.

Noves referències. Introduir nous productes i serveis per ampliar la capacitat de captar clients.

Planificació. Planificar a mig i llarg termini, anticipar-se a les possibles desviacions i revisar-ho constantment.

Nous mercats. Obrir nous mercats, noves possibilitats de venda. Ampliar productes i cartera de clients, sortir del "mercat tradicional", amb totes les dificultats que això suposa. També s'ha d'invertir en internacionalització.

Innovació. Innovar en productes, en serveis i a donar valor afegit. S'ha de repensar l'empresa. Cal invertir en noves tecnologies i canviar els processos per fer més eficient l'empresa.

Optimisme i confiança. No deixar-se arrossegar per les notícies i els corrents de crisi. S'ha de ser més optimisme i transmetre aquest missatge. Cal canviar aparadors i buscar estratègies de màrqueting que permetin transmetre la idea de bon funcionament. S'ha de generar confiança en el client.

Adaptació al client. Entendre el client i adaptar-se a les seves necessitats. S'ha de saber què busca i com ho vol.

Propostes

Entorn

Infraestructures

L'àmbit econòmic de Molins de Rei, especialment l'industrial, té especial necessitat de noves infraestructures viàries del nostre entorn. Especialment tres: primer, la rotonda i el conseqüent pont que han d'unir la N-340, la A-2 i l'AP7, a l'alçada de l'actual gravera; fet que comportarà millora de trànsit, però sobretot millor accés a l'actual polígon industrial Riera del Molí i la seva futura ampliació. Segon, la rotonda sobre a l'actual pont de Molins de Rei, que ha de regular de nou l'accés i sortida de Molins de Rei, per donar més facilitat d'accés al centre vila des de l'autopista. Tercer, el perllongament del carrer El Pla fins a la B-23, amb la conseqüent millora del trànsit global a tota la vila.

La transformació - remodelació del centre vila, impulsada de forma clau a l'anterior i present legislatura, i que ha de continuar en els propers anys, és una de les inversions més necessàries i importants per al futur comercial i econòmic de la nostra vila, ja que comporta la millora i consolidació del nostre centre de comerç a cel obert. Aquesta infraestructura s'ha de combinar amb una correcte mobilitat, senyalització i aparcaments.

Circulació, mobilitat i senyalització viària. Millorar la circulació en el centre del municipi i fer-la més lògica i racional. Millorar els accessos a polígons. Millorar la senyalització d'accés al centre comercial i dels llocs i serveis d'interès general (restauració, hotels...). Millorar la planificació i la temporalització de l'obra pública per minimitzar l'impacte negatiu (talls circulatoris...) sobre les activitats econòmiques.

Aparcament. Millorar els aparcaments al centre, tenir més places disponibles i, si pot ser, gratuïtes. En el cas dels polígons, millorar les zones d'aparcament i tenir més disponibilitat d'espai per a transport de mercaderies i visitants.

Seguretat. Millorar la seguretat en els polígons industrials i en el conjunt del centre comercial. En el cas dels polígons, convindria establir un model de col·laboració més estreta entre seguretat pública i privada. Pel que fa al funcionament comercial, caldria millorar la flexibilitat i adaptació dels serveis de seguretat i ordenació viària a les necessitats i el funcionament del comerç.

Finestra única. Facilitar la tramitació de llicències per tal que les empreses es puguin instal·lar amb facilitat i agilitat. En general, els tràmits triguen molt a resoldre's i si els tràmits depenen de més d'una Administració, costa molt fer-ne el seguiment.

Formació. Plantejar una oferta formativa que realment s'ajusti a les necessitats del mercat per millorar la capacitat dels treballadors. Actualment resulta difícil accedir a cursos de reciclatge laboral per a treballadors en actiu adequats a les necessitats. No es té en consideració que, per a la petita empresa, és molt difícil fer formació a mida. D'altra banda, caldria tenir més relació entre centres educatius de secundària i teixit productiu del municipi per tal de poder crear ocupació de qualitat.

Pressió fiscal. Cal optar per la moderació fiscal i encara més en moments de crisi –congelar impostos, taxes i preu públics. No s'ha de veure les empreses com un agent on posar la pressió fiscal, sinó com un agent socioeconòmic, generador de riquesa i de llocs de treball. I els impostos tenen un pes molt elevat dins els costos de les empreses.

Transport públic. Millorar el transport públic entre l'estació de tren i els polígons, fer una anàlisi de mobilitat i veure si és possible adaptar la freqüència del transport públic als horaris d'entrada i sortida de les empreses. Estudiar la possibilitat d'oferir serveis complementaris a l'autobús, per exemple: un servei de bicíng per a polígons.

Xarxa de fidelització de les empreses del municipi. Donar encara més informació a les empreses del municipi sobre els contractes públics que es licitin des de l'Ajuntament i fomentar que es presentin a més concursos públics, ja que és bo que les nostres empreses puguin participar més del que es fa del que ho han fet fins ara, ja que se solen presentar més empreses ubicades fora del municipi.

Neteja. Incrementar la neteja viària i augmentar la neteja als polígons. Hi ha alguns punts dels polígons que estan massa degradats i cal millorar-ne la imatge.

Residus. Facilitar a les empreses la gestió conjunta de residus i estudiar la manera de poder-ho fer compartit. En aquest sentit, treballar en xarxa per a la recollida de residus ajudaria a baixar el cost i resoldria el problema a moltes empreses.

Fibra òptica. Cal que la fibra òptica arribi a les empreses dels polígons, la cobertura actual de la qual és insuficient. Per tal de poder fer avenços tecnològics, s'ha d'atreure i mantenir empreses als polígons. Cal fer un esforç en aquest sentit i que sigui compartit entre les empreses i l'Administració.

Assessorament. Disposar d'un servei referent i d'assessorament per a temes empresarials, industrials i comercials, en el qual es puguin consultar temes diversos, com normatives, ajuts i subvencions, formació, etc.

Xarxa. Crear xarxes entre les empreses del territori perquè es coneguin i puguin crear sinergies.

Enllumenat. Millorar l'enllumenat en els polígons industrials; així també es contribueix a millorar la seguretat. També cal fer-ho en alguns punts del nucli urbà.

Legislació urbanística i disposició de sòl industrial. El preu del sòl industrial a Molins de Rei és massa elevat per poder ser competitiu i atraure empreses. D'altra banda, si s'afegeix que hi ha uns usos i una mida d'espais no adequats a les estructures productives i econòmiques actuals i futures, cal adaptar-hi els usos dels dos polígons industrials de Molins de Rei a les mateixes.

També cal promoure l'ampliació del polígon industrial Riera del Molí amb la seva segona fase. Aquest fet comportarà dos aspectes positius, més sòl industrial a la nostra vila, i alhora nous espais més adequats a tipus d'empresa que no acaben de trobar cabuda als actuals polígons.

Promoció del teixit comercial i industrial. Fer més campanyes de màrqueting extern per promocionar tant Molins de Rei Centre de Comerç com els polígons industrials per atraure inversions.

Finançament per a projectes verds. Estudiar la manera de facilitar que els projectes innovadors que tenen en compte la millora del medi ambient puguin instal·lar-se aquí, amb ajuts públics locals.

Emprenedors

A Molins de Rei, on especialment es dóna molt suport als emprenedors/es, hi ha cada cop més la necessitat de promoure un viver d'empreses o un espai de domiciliació d'empreses, on els emprenedors/es de la nostra vila puguin tenir un espai comú per iniciar la seva activitat.

Alhora, segurament, cal buscar noves possibilitats per a l'allotjament d'oficines, serveis professionals o similars.

Propostes

Activitat

Morositat. Més que legislar sobre la morositat, fer complir la legislació i actualitzar aquells aspectes més rellevants.

Sistema financer i finançament

Calen mesures per garantir un sistema financer més segur, que especialment no permeti les mesures especulatives sense control, i que faciliti fer arribar el finançament tant a les empreses, per tal de poder continuar generant riquesa, com a les famílies.

Formació

Cal fer una aposta de país per incrementar la coordinació entre el sistema educatiu i l'empresa, així com incrementar la formació en innovació i noves tecnologies. Fent una clara aposta en la formació al llarg de la vida, de manera que els treballadors estiguin sempre preparats per als canvis del sistema productiu i empresarial, que amb crisi o sense són constants.

Legislació laboral. Fer una legislació laboral adequada al segle XXI que, d'una banda, permeti adaptar les estructures a les necessitats actuals i, de l'altra, incorpori tots els avenços i possibilitats que ofereixen les tecnologies del segle XXI.

Inversió pública

La inversió pública, com a eina de dinamisme econòmic important, s'ha de diversificar més i ha d'apostar per aquells sectors que puguin donar més competitivitat al país i que garanteixin més productivitat a mig i llarg termini, i per tant, generin més llocs de treball competitius i estables.

Alhora cal potenciar la concertació pública i privada.

Control de l'intrusisme. Fer un control de l'intrusisme professional que permeti garantir un mínim de qualitat, alhora que no impedeixi obrir nous mercats, però sí rebenar mercats o que tothom faci de tot.

Riscos laborals. Fer una legislació de riscos laborals adaptada a totes les realitats empresarials. Actualment és una legislació molt allunyada de la micro i petita empresa.

Transferència tecnològica. Facilitar la transferència tecnològica i que la universitat sigui més àgil en aquests processos.

Llicència mediambiental. Facilitar la instal·lació i creació d'empreses. A Catalunya és més complicat aconseguir una llicència per fer una activitat que a la resta de l'Estat espanyol, la qual cosa provoca la fugida d'empreses.

Llei de protecció de dades. S'hauria d'adequar per tal que els comerços puguin complir-la. És una legislació que sembla massa pensada per a grans empreses.

Lleis adaptades a la mida de les empreses. Hi ha lleis que s'apliquen en igual mesura a totes les activitats econòmiques, quan la realitat entre elles és d'unes diferències abismals. Hi ha moltes lleis que haurien de tenir escalats o graus diferents d'aplicació segons la mida o el sector econòmic. Aquesta "homogeneïtzació" en adaptacions legislatives fa que les petites empreses tinguin grans despeses econòmiques i, alhora, no sempre queda clar si acaben d'estar dins el marc legal, per molta despesa que facin.

Resum de les propostes

A continuació us presentem el resum de les propostes amb l'indicació de qui en té la responsabilitat de dur-la a terme.

Aquesta responsabilitat en molts casos és compartida.

	Responsabilitat Privada	Responsabilitat Municipal	Responsabilitat supramunicipal	Altres *
Infraestructures		X	X	
Circulació, mobilitat i senyalització viària		X		
Aparcament		X		
Seguretat	X	X	X	
Finestra Única		X	X	
Formació	X	X	X	X
Pressió fiscal		X	X	
Transport públic		X	X	
Xarxa de fidelització de les empreses del municipi		X		
Neteja		X		
Residus	X	X	X	
Fibra òptica	X	X	X	
Assessorament		X	X	
Xarxa	X	X	X	
Enllumenat		X		
Legislació urbanística i disposició de sòl industrial		X	X	
Promoció del teixit comercial i industrial	X	X		X
Finançament per a projectes verds		X	X	X
Emprenedors		X	X	
Morositat			X	
Sistema financer i finançament			X	X
Legislació laboral			X	
Inversió pública		X	X	
Control de l'intrusisme			X	X
Riscos laborals	X		X	X
Transferència tecnològica	X		X	X
Llicència mediambiental			X	X
Llei de protecció de dades			X	X
Lleis adaptades a la mida de les empreses			X	X

* Altres: col·legis professionals, gremis, associacions empresarials, universitats, caixes, bancs etc.